

[A. M. Hansen.]

den øvrige Verden. Det gælder da om, at vi alle møder de nye Forhold og Vilkaar med fordomsfrit Sind i det nationale Sammenholds Aand. Den Samdrægtighed, hvori de fem Partier er mødtes, tager jeg som et Udtryk for, at vi er enige om, at det i Dag ikke gælder Partier eller gamle Programmer. Danmark beder os nu skyde til Side, hvad der skiller; og at drage frem alt, hvad der samler. Der kaldes paa hver enkelt af os, og vi i mit Parti vil være rede til at yde, hvad vi evner, for at føre vort Fædreland gennem Tidens Vanskeligheder.

Valdemar Thomsen: Det, jeg har at sige, vil knap være saa højtstående, knap saa lyrisk som det, vi nu har hørt; til Gengæld haaber jeg at faa Lejlighed til at pege paa det, der alle Forhold taget i Betragtning maa være Dagens Gerning. Hvis Talemaader og fromme Ønsker kunde klare Vanskelighederne, saa stod vi overmaade stærkt; men jeg tror nu, at lidt mere Nøgternhed er paa sin Plads, hvis Hensigten da ellers er at naa et godt Resultat for Landet.

To Spørgsmaal har i denne for vort Land skæbnebestemmende Tid overskygget alle andre. Det ene er: Hvordan vil Forholdene blive for Danmark og det danske Folk under den Nyordning af Europa, som givet vil komme efter Freden? Det andet Spørgsmaal, som har optaget mine Tanker, er: Hvordan vil den danske Bonde økonomisk og paa anden Maade blive placeret i Fremtiden?

Under mine Bestræbelser for at finde Svar dukker det ene Spørgsmaal op efter det andet. Først dette: hvilke Forudsætninger der i den givne Situation maa være til Stede, for at vi kan naa til en god og helst den bedst mulige Løsning.

Vedrørende det første kan man sige, at der stort set kun foreligger den Mulighed for Danmark, at vi faar etableret det bedst mulige Samarbejde med vor store Nabo mod Syd, et Forhold, som det har været livsnødvendigt for os at faa ordnet i Aarene, der er gaaet forud, hvad min Gruppe Gang paa Gang har gjort sig til Talsmand for; jeg husker, at jeg fra denne Plads har mindet om den tyske Landbrugsminister Darrés Ord om, at vi, der bor omkring Østersøen, maa fremme Samhandelen derved, at de, der har Overskud af Landbrugsprodukter, sender dem til det tyske Marked mod til Gengæld at faa Industrivarer. Men vi fra Bondepartiets Side talte her som saa ofte ellers for døve Øren, hvilket skyldtes, at

alt herhjemme skulde sættes ind for at gøre Bondelandet Danmark til et Industriland. Vidt har vi drevet det i den Henseende, skæbnsvangert er det blevet for os, derom kan der ikke herske Tvivl. Derfor melder sig nu med forøget Styrke for det første Spørgsmaalet om, hvordan vi faar det forsømte genoprettet, og for det andet, paa hvilken Maade vi faar Erstatning for de Markeder, der er gaaet tabt for os.

Ingen, tror jeg, vil modsige mig, naar jeg hævder, at den bedst mulige Ordning kun opnaas, saafremt vi kan være sikre paa, at Tyskland er sindet at vise os en vidtstrakt Forstaaelse og Imødekommenhed. Jeg har, maa jeg sige, de bedste Forhaabninger i saa Henseende, men selvfølgelig kun, hvis vi selv gør det yderste for at fremkalde Forstaaelse og Imødekommenhed. Og dette er saa meget mere vigtigt, som det, der ligger os alle paa Hjerte, nemlig vort Lands fremtidige statspolitiske Stilling, til syvende og sidst er afhængig af god Vilje fra Tysklands Side paa alle Omraader. Derfor kommer ingen alvorligt tænkende dansk Mand eller Kvinde uden om de her fremdragne Spørgsmaal.

Er da Forudsætningerne for den bedst mulige Løsning til Stede? Desværre maa jeg for mit Vedkommende besvare dette med et bestemt Nej. Det er de ikke. Jeg kan ganske kort sige hvorfor: Ministeriet Stauning og dets betroede Mænd har deres Fortid imod sig i den Grad, at de simpelt hen, i alt Fald over for Tyskland, ikke kan repræsentere Landet paa rette Maade.

Jeg skal skaane Regeringen for en nærmere Motivering af denne min Opfattelse, som jeg ved deles af Medlemmer i denne Sal langt ind i Regeringspartienes Rækker. Her staar imidlertid saa store Værdier paa Spil for Land og Folk, at jeg ved denne Lejlighed maa sige til Regeringen Stauning, at det ikke kan gøre Landet nogen større Tjeneste end at gaa og overlade Ansvaret til Mænd, der med Mod og oprejst Pande kan gaa til Forhandlingsbordet. Denne min alvorlige og velmenende Henstilling kunde jeg tænke mig, at den højtærede Statsminister vilde besvare paa samme Maade, som han for en Tid siden gjorde over for en af mine Meningsfæller, der underhaanden gav Statsministeren det samme gode Raad, ved hvilken Lejlighed den højtærede Statsminister henviste til den forfatningsmæssige Vej, en Vej, som Statsministeren maa vide ikke kan betrædes i Øjeblikket. For Resten, er denne Sag ikke for alvorlig til at afgøres af et maaske tvivlsomt Flertals Opfattelse?

Af det, jeg allerede har sagt, vil man